

INTER RAO

LIETUVA

Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba

Verkių g. 25C-1, Vilnius, LT-08223

El. paštu: info@vert.lt

Valstybinė energetikos reguliavimo
taryba

GAUTA

2020-11-05 Nr. R1-15453

2020-11-05

Pastabos dėl „Tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimo, nustatymo ir paskirstymo su Rusija nuostatų, sąlygų ir metodikos“ projekto

Atsakydami į Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos (VERT) 2020-11-03 rašte Nr. R2-(RPS)-5904 sudarytas galimybes pateikti pastabas dėl 2020-09-09 „Tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimo, nustatymo ir paskirstymo su Rusija nuostatų, sąlygų ir metodikos“ projekto, (Metodika), toliau pateikiame AB „INTER RAO Lietuva“ (Bendrovė) pastabas ir atitinkamus pasiūlymus.

I. Siūlomas 0,62 daugiklis neužtikrina principo, kad tarpvalstybinių jungčių perdavimo pralaidumas būtų nustatomas optimaliai ir pagrįstai

Metodikos 8.6 punkte pateikiami nauji pakeitimai ir nustatomas 0,62 daugiklis apskaičiuojant prekybos pajėgumus su Rusija. Metodikoje paaiškinama, kad „0,62 daugiklis įvestas siekiant pašalinti Lietuvos–Baltarusijos tarpvalstybinės jungties pralaidumą iš pralaidumo prekybai su Rusija apskaičiavimo. 0,62 daugiklis rodo Latvijos ir Estijos tarpvalstybinių jungčių su Rusija maksimalaus pralaidumo (TTC) sumos proporciją su Lietuvos, Latvijos ir Estijos tarpvalstybinių jungčių su Rusija ir Baltarusija maksimalaus pralaidumo (TTC) suma (išskyrus Kaliningrado sritį)“.

Remiantis mūsų apskaičiavimais ir vertinimais, yra aišku, kad dėl šio naujai nustatyto daugiklio turimas vidutinis prekybos pajėgumas neabejotinai sumažės nuo esamo galimo 850 MW iki 520 MW (apskaičiavimas pateiktas remiantis 2019 m. sausio mėn. – 2020 m. rugsėjo mėn. laikotarpio duomenimis).

Toks esamo Rusijos – Latvijos jungties tarpvalstybinio prekybos pajėgumo dirbtinis apribojimas ir sumažinimas neturi nei teisinio, nei techninio pagrindo ir neturėtų būti įgyvendinamas.

Atkreipiame dėmesį, kad Metodikos 1.2.3. punkte nurodoma, jog tikslas yra „užtikrinti, kad tarpzoninis pralaidumas su Rusija ir Rusijos Kaliningrado sritimi Baltijos šalių kitos paros elektros energijos rinkoje būtų tiekiamas ir paskirstomas optimaliausiu ir pagrįstu būdu“. Todėl apskaičiuojant ir paskirstant pralaidumą tarpvalstybinėje jungtyje Latvija-Rusija, turi būti užtikrinami optimalaus ir labiausiai pagrįsto tarpvalstybinio pralaidumo panaudojimo principai.

Tačiau įvedus 0,62 daugiklį, kaip tik bus atvirkščiai – toks reguliavimas neatitiks minėtų principų. Todėl siūlome į Metodiką neįtraukti 0,62 daugiklio.

Galiausiai, norime pažymėti, kad apskritai nematome tikslo riboti rusiškos kilmės elektros energijos patekimo (importo) į Baltijos šalis per Lietuvos – Baltarusijos jungtį. Kaip žinia, fizinio elektros srauto joks reguliavimas įtakoti negali, reguliavimu gali būti nulemtas tik komercinis elektros srautas. Net ir uždraudus rusiškos kilmės komercinį ir fizinį elektros energijos importą į Baltijos šalis per Lietuvos - Baltarusijos jungtį, lapkričio 3 - 4 d. jungtis ir toliau buvo naudojama komerciniam ir fiziniam elektros tiekimui iš Suomijos į Lietuvą.

II. Metodikoje turi būti laikomasi nediskriminavimo principo

Ankstesnio Metodikos projekto 1.2.3. punkte buvo numatytas nediskriminavimo principas apskaičiuojant ir paskirstant pralaidumą per Latvijos-Rusijos sieną. Tačiau dabartiniame projekte šis principas yra vengiamas.

Šie pakeitimai neturi teisinio pagrindo ir negali būti įgyvendinami. Nediskriminavimo principas yra esminis visose tokio tipo metodikose ir apskritai energetikos reguliavime. Taip pat pažymėtina, kad nediskriminavimo principas užtikrina elektros energijos rinkos funkcionavimą pačiu efektyviausiu būdu.

Todėl mes nuoširdžiai siūlome įtraukti nediskriminavimo principą į Metodiką ir jo laikytis.

III. Dėl į Baltijos šalis importuotos elektros energijos kilmės įrodymo

Lietuvos perdavimo sistemos operatorius „Litgrid, AB“ 2020 m. rugsėjo 25 d. paskelbė¹, kad „Remiantis <...> 2020 m. rugsėjo 24 d. Baltijos Ministrų Tarybos sprendimu ir 2020 m. rugsėjo 25 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos raštu, Lietuvos perdavimo sistemos operatorius LITGRID AB kartu su Latvijos perdavimo sistemos operatoriumi „AS Augstsprieguma tīkls“ ir Estijos perdavimo sistemos operatoriumi „Elering AS“ parengė Bendrąją Baltijos perdavimo sistemos operatorių Tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimo, nustatymo ir paskirstymo su Rusija sąlygas ir metodiką (toliau - Metodika) ir susitarė įtraukti 1.5 punktą, kuriame teigiama, kad į Baltijos šalis importuojama elektros energija turės kilmės įrodymą, kad ji yra ne iš Baltarusijos gamintojų“.

Be kita ko, Metodikos 1.5. punktas numato, kad 1.5. „Elektros energijos importas iš Rusijos į Latviją turi kilmės įrodymą, kad importuojama elektros energija yra pagaminta ne iš Baltarusijos gamintojų.“

Patvirtiname, kad AB „Inter Rao Lietuva“ importuotų tik rusiškos kilmės elektros energiją ir ji neturi jokių planų dėl Baltarusijos gamintojų elektros energijos importo. Todėl mes esame pasirengę pateikti Baltijos perdavimo sistemos operatoriams kilmės įrodymą, kad importuojama elektros energija yra ne iš Baltarusijos gamintojų.

Be to, yra visiškai aišku, kad per tarpvalstybinę jungtį Rusija-Latvija gali būti importuojama tik rusiškos kilmės elektros energija. Sistemos operatoriai turi daug įvairių galimybių realiu laiku tą patikrinti. Be to sudarant kiekvienos dienos BRELL balansų planus, duomenys apie Baltarusijos saldo yra prieinami visiems Baltijos šalių PSO.

*****

Pagarbiai

Komercijos direktorius

Vidas Čebatariūnas

¹ <https://www.litgrid.eu/index.php/news-events-/news/regarding-public-consultation-on-common-baltic-transmission-system-operators-terms-conditions-and-methodology-on-cross-zonal-capacity-calculation-provision-and-allocation-with-russia/31239>